

**UNIVERSITAT
JAUME·I**

TREBALL FINAL DE GRAU EN MESTRE/A D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

L'APRENTATGE DE LES TRADICIONS EN EL TEMPS A VILA-REAL

Nom de l'alumna: Nuria Cantavella Trilles

Nom del tutor de TFG: Sergi Selma Castell

Àrea de Coneixement: Didàctica de les Ciències Socials

Curs acadèmic: 2021/2022

ÍNDEX

AGRAÏMENTS	3
RESUM	4
JUSTIFICACIÓ	5
INTRODUCCIÓ TEÒRICA	7
METODOLOGIA	9
DESENVOLUPAMENT DEL TREBALL	11
CONCLUSIONS	21
BIBLIOGRAFIA	22
ANNEXOS	23

AGRAÏMENTS

En primer lloc, m'agradaria donar-li les gràcies a les persones que estan en el meu dia a dia animant-me i confiant sempre en mi, com són la meua família. També a les persones que m'han acompanyat en el meu procés de formació, tant mestres com companys i companyes que ara són amics i amigues. No puc oblidar-me tampoc de les persones que han fet possible aquest treball amb la seua ajuda desinteressada, ajudant-me compartint els seus coneixements i en la recerca de persones que pogueren complementar el que sabien.

La història i la tradició oral són el que sempre m'ha motivat per fer endavant.

RESUM

El tema que envolta aquest treball és les tradicions i el patrimoni cultural a Vila-real, de manera que s'inclouen recursos didàctics per tindre en compte el pas del temps en elles. La proposta ha sigut en relació amb l'àrea de Ciències Socials i fonamentada a partir de tres tradicions locals com són la matxà de Sant Antoni, la fundació de Vila-real per Jaume I i la carta pobla, i les caperulles a la Setmana Santa.

Aprofitant que els destinataris de l'acció són alumnes de 5é de primària, s'han perfilat els materials per tal d'aprofitar la independència pròpia de l'alumnat d'aquests cursos i la competència d'aprendre a aprendre. D'aquesta manera, mitjançant la programació proposada, s'ofereixen tres propostes actives i diferents les unes de les altres de treballar les tradicions a l'aula, fent la vista enrere i beneficiant-nos de testimonis locals, tant escrits com procedents de la tradició oral. A més d'innovar amb aquesta proposta diferent, podem motivar l'alumnat alhora que coneix des de la proximitat i adquireix nous coneixements des de l'experiència pròpia i mitjançant un treball cooperatiu.

A banda dels objectius didàctics principals, gràcies a les tradicions podem afavorir la creació d'un sentiment d'identitat local, fent partícip a l'alumnat i promovent les relacions socials amb la gent del poble, podent d'aquesta manera conèixer també la història del seu entorn.

Paraules clau

Patrimoni, pas del temps, herència cultural, valors educatius, aprenentatge cooperatiu.

1. JUSTIFICACIÓ

L'àrea que engloba aquest projecte és l'Àrea de Ciències Socials, àrea a la qual no sempre he tingut molta estima, a causa de l'obsessió contínua de les mestres que vaig tindre a l'etapa primària, on recorde que se'ns feia memoritzar diàriament les lliçons del llibre de coneixement del medi. Amb el pas dels anys em vaig adonar que no era cert que no m'agradara aquesta assignatura, sinó que el que no m'agradava era la manera de tractar-la, perquè realment sempre m'ha agradat descobrir coses noves, escoltar els testimonis de persones i les seues vivències, a més de curiositats que diferencien uns fets d'altres. En les etapes educatives següents han aconseguit transmetre'm aquest plaer per aprendre, i prenent aquests exemples com a punt de partida és de la manera que vull constituir-me com a mestra, i el present treball és un reflex.

Seguit de la meua experiència, puc dir que es pot aprendre molt d'aquesta àrea i del sentit que li donarem en aquest treball, gràcies a la qual podem apreciar el pas del temps, entendre la cultura de les tradicions juntament amb la seua evolució i transformació, i a més, promoure la tradició oral i l'aprenentatge actiu, potenciat per la connexió amb les famílies i les seues costums. Aquests continguts que treballarem estan basats en el currículum d'Educació Primària de la Comunitat Valenciana, regulat pel decret 108/2014, de 4 de juliol; per ser més concrets, al Bloc 4 del currículum del 5è curs d'Educació Primària. Dins hi trobem l'estudi del pas del temps i el respecte i cura que hem de tindre del patrimoni cultural i històric que ens envolta, sent coneixedors de les causes i conseqüències de diferents esdeveniments que marquen la continuïtat i el canvi.

Aquest treball, com bé s'indica en el seu títol, consistirà en la construcció d'un aprenentatge de les tradicions, tenint en compte el transcurs del temps i l'herència familiar que aquestes comporten. La proposta del meu TFG és de caràcter professionalitzador, amb el qual propose una manera de treballar indagadora i col·lectiva, on l'alumnat necessita l'ajuda d'altres persones per poder construir aquest coneixement proposat, ja que en tot moment parlarem d'una herència cultural en l'àmbit local.

En el projecte també podem apreciar la interdisciplinarietat que hi ha amb altres matèries, com són valencià, arts i música; amb açò s'ha volgut treure una altra cara de les Ciències Socials, en la qual l'alumnat siga partícip i aprenga a aprendre, generant d'aquesta manera una sèrie d'experiències actives i alhora assolint els objectius didàctics, ja que si parlem d'història i de patrimoni, necessàriament hem d'ampliar el nostre camp de visió cap a altres àrees educatives.

Les tradicions són una bona manera d'entendre el transcurs del temps pel que fa a la continuïtat i al canvi, pel fet que en funció a les necessitats de la societat aquestes s'han anat adaptant. En el cas del projecte de les tres tradicions locals: la *matxà de Sant Antoni*, l'*Aniversari de la fundació de*

Vila-real per Jaume I, i la Setmana Santa no sempre s'han celebrat d'igual manera o ininterrompudament, i açò ens fa adonar-nos gràcies als canvis, del fet que el temps està passant.

El perquè d'haver escollit aquestes tres tradicions, en un primer lloc va ser perquè són de les més significatives per al poble, però en el procés de construcció del treball m'he anat adonant que hi ha coses que les uneixen, com és el caràcter religiós cristià. Podem apreciar que el cristianisme té un paper molt rellevant en les nostres tradicions. L'inici va ser a la localitat amb l'arribada i fundació per Jaume I i les expulsions d'andalusins que no es van voler convertir al cristianisme. Continuant, la celebració de la festivitat de Sant Antoni reflecteix que, principalment les persones dedicades al camp (agricultura o ramaderia) veneraven a aquest sant, i confiaven en el seu poder per tal que eixe any tot anara bé i tingueren sort amb la collita i amb el ramat. Finalment, la tradició de les confraries i processons a la Setmana Santa (declarada d'interés autonòmic) representa la passió de Jesucrist.

Amb tot i això, el que es vol arribar a transmetre amb les tradicions és aquest transcurs del temps i el poder que té l'herència familiar com bé s'havia mencionat abans, ja que sense aquests testimonis les tradicions no continuarien i s'anirien perdent amb els anys. Tampoc cap oblidar que no sols ens hem de quedar amb la part superficial i festiva de les tradicions, sinó que s'ha de conèixer el seu significat i procedència, fet que es treballa en el projecte de diferents maneres per a cada contingut o tradició.

El perquè de treballar-ho de manera diferent es resumeix en evitar la monotonia i evolucionar, de manera que en un principi li proporcionem més recursos a l'alumnat, i finalment és l'alumnat qui ha d'anar buscant i descobrint aquests coneixements gràcies a l'ajuda d'altres persones, bé siguen coneixedores del tema o testimonis en primera persona d'aquestes vivències. Per tant, podem dir que es tracta d'una proposta innovadora i experiencial, mitjançant la qual podem motivar les inquietuds i generar-ne de noves.

2. INTRODUCCIÓ TEÒRICA

Habitualment, quan es parla de Ciències Socials i d'Història a l'etapa primària, no s'acostuma a pensar en els antecedents i els precedents dels successos i esdeveniments, sinó que s'acostuma a no anar més enllà i quedar-se en la part superficial d'aquests. En canvi, al voltant de l'alumnat giren nombroses respostes que vertaderament expliquen el que és i significa una tradició, ja que les tradicions resideixen en les persones i en la seua herència en el temps.

Concretament, en aquest Treball de Fi de Grau podrem relacionar el valor del patrimoni cultural en l'educació, el perquè treballar les tradicions a l'aula i la importància que té la transmissió oral. L'entorn que emprarem com a referència serà la localitat de Vila-real, a la Plana Baixa, i estarà adreçat al nivell curricular del 5è curs d'Educació Primària, per a l'àrea de Ciències Socials.

En el nostre cas, mitjançant les tradicions farem la vista enrere, i tractarem de connectar amb la família, el poble i les seues costums per tal de poder entendre-les i poder apreciar el pas del temps en elles. Pel que fa a la història, l'alumnat pot identificar-se amb el patrimoni local, alhora que s'adona de l'evolució que hi ha en aquests.

Seguint la línia del que diuen Sibony (1998) i Lowenthal (1988), podem considerar que els elements tradicionals són objectes *portadors de temps*, que calen ser interpretats per entendre el missatge procedent del passat que contenen. D'aquesta manera, el passat i el patrimoni són segells fonamentals per al sentit i sentiment d'identitat. Tot i això, Ballart (2001) ens adverteix del fet que, en funció de la percepció i el comportament humà, la valoració dels objectes patrimonials és canviant; com ocorre en la tradició de la matxà de Sant Antoni, on es poden apreciar canvis en el temps deguts al paper que tenen els animals en la vida humana, o en la participació de les dones en les confraries de Setmana Santa, fet posterior a la seua creació.

González (2007) va impulsar la seua tesi doctoral a partir de la idea de que hi ha un gran interès per ensenyar el patrimoni cultural, però trobem una manca de conceptualització i d'aplicació didàctica per part dels mestres i de les administracions educatives. Quan es parla de tradicions pensem en festa, en celebració, però caldria saber més per poder relacionar-la amb els conceptes del currículum, que queden molt superficials i no ens parlen del seu perquè. Per tant, podem dir que coincidisc amb l'autora quan diu que cal incorporar a l'ensenyament les aportacions fetes des de la didàctica, en aquest cas de les Ciències Socials, facilitant d'aquesta manera el procés d'aprenentatge i dotant de qualitat l'oferta de serveis i d'activitats educatives proposades per les institucions en els seus intents per relacionar el patrimoni amb l'educació.

Si pensem el perquè de treballar les tradicions a l'aula, a banda dels arguments relacionats amb el patrimoni, podem seguir la línia del que diu l'article de Soy SNTE (2019) quan relaciona les tradicions i la identitat personal; i és que aquestes tradicions ens fan pertànyer a una comunitat, en aquest cas a la d'una localitat, generant una unió entre persones, que al seu torn permet transmetre coneixements i vivències comunes. Però no queda ací, com ja s'ha dit en nombroses ocasions, podem parlar del seu context històric i de les seues transformacions, a més de relacionar-les amb altres matèries escolars. Socialment, podem promoure les relacions socials amb els majors i amb els nostres iguals, treballant en equip i nodrint-nos d'idees desconegudes o incompletes fins al moment. Per tant, com diu Cuenca (2014), podem entendre que "la socialització és una de les finalitats clau en els processos d'educació patrimonial".

Quant al perquè de treballar mitjançant la transmissió oral, podem aprofitar les relacions informals i entre diferents generacions per tal de poder mantindre els valors que contenen les tradicions, sent aquestes un reflex de la vida comunitària i de les inquietuds de qui les celebra, ja que les celebracions tenen una finalitat, bé siga d'agraïment o de petició. Aquestes celebracions reflecteixen i comuniquen allò que ocorre en l'entorn pròxim, i ajuden a crear una estabilitat social que aporta tranquil·litat a la població. En el cas de les tradicions escollides, es recorre a la religiositat per demanar ajuda o agrair, i és mitjançant aquesta oralitat com els pobles han justificat les seues actuacions, emprant el boca a boca per difondre i beneficiar-se de forma comuna.

3. METODOLOGIA

La metodologia, seguint la línia del que diu Fortea (2019), són “estratègies d’ensenyament amb base científica que el/ la docent proposa als seus alumnes perquè adquirisquen els aprenentatges adients” (p.9). Amb açò, el present treball de final de grau en forma d’unitat didàctica es basa en un aprenentatge cooperatiu principalment, amb diversos tipus d’activitats pràctiques indagatòries i progressives, en les quals l’alumnat començarà rebent més informació i acabarà buscant més informació de la suggerida per crear el seu coneixement.

Com bé diuen Johnson, Johnson i Holubec (1999), l’aprenentatge cooperatiu esmentat anteriorment està format per cinc elements bàsics:

1- La interdependència positiva: relaciona el compromís personal amb l’èxit col·lectiu, sent aquesta la base de l’aprenentatge cooperatiu.

2- La responsabilitat individual i grupal: a partir de l’establiment d’objectius grupals, cada individu tindrà una tasca a desenvolupar, però residirà en responsabilitat del grup determinar les necessitats d’ajuda i suport per completar la tasca; d’aquesta manera mitjançant l’AC s’enfortirà individualment amb el que li està aportant la resta del grup.

3- La interacció estimuladora: compartint recursos i ajudant-se s’estableix una relació d’ensenyament-aprenentatge entre iguals, afavorint un compromís personal, que al mateix temps està relacionat amb els seus objectius comuns com a grup.

4- L’ensenyament d’habilitats socials: l’AC requereix combinar les matèries escolars i les pràctiques interpersonals i individuals, sabent que a més de cooperar, també podem trobar conflictes, que s’hauran de tractar de manera constructiva; per tant, caldrà dotar de recursos per endintrar-se en pràctiques interpersonals i grupals.

5- L’avaluació grupal: els membres del grup analitzen (durant o en acabar el treball) els procediments duts a terme tant de manera individual com col·lectiva, quines accions són positives o negatives (el seu perquè, la seua proposta de millora o la seua enhorabona) i prendre decisions per conservar-les o modificar-les.

Per completar aquests cinc elements bàsics, l’alumnat del projecte estarà organitzat mitjançant els següents rols: portaveu, secretari/ària, gestor/a del temps, soroll i entorn, coordinador/a, crític/a.

Portaveu: serà l’encarregat/da de la mediació amb el mestre/a; a més, presenta les tasques en nom del grup davant del grup classe.

Secretari/-ària: recordarà als companys/es les tasques a realitzar i anotarà en el diari grupal les tasques dutes a terme; també haurà de conèixer l’evolució de tasques individuals de la resta de components grupals.

Gestor/a del temps, soroll i entorn: gestionarà el temps (a més de recordar als components del grup del temps que es disposa per a la tasca), supervisarà el nivell de soroll per tal de poder treballar a l'aula i l'estat en el qual es troba l'espai de treball en finalitzar la sessió.

Coordinador/a: necessitarà conèixer la tasca a fer i la manera d'executar-la, a més d'haver de dirigir a la resta del grup en aquesta. És qui ha de designar les tasques individuals dins del grup. En finalitzar el treball, serà l'encarregat/da de fer l'avaluació grupal.

Crític/a: periòdicament es reunirà amb la resta de crítics de la resta de grups per tal d'assessorar-se i millorar. Dins del propi grup s'encarregarà de la resolució de conflictes en cas d'existir.

Sobre la tasca d'indagació o investigació a fer per l'alumnat, aquest es basarà en un aprenentatge guiat, ja que serà a partir d'activitats on s'haja de fer recerca de la informació o s'haja de preguntar a altres persones. Des de la perspectiva sociocultural de Vygotsky i relacionant amb la tasca a desenvolupar per l'alumnat podem basar-nos en el que:

La participació guiada és un "aprenentatge per pensar" informal en què les cognicions dels nens són modelades quan participen, juntament amb els adults o altres individus més experts en tasques quotidianes rellevants des del punt de vista cultural com ara preparar els aliments, rentar la roba, collir les sèmres o tan sols converses sobre el món que els envolta. (Rafael, 2008, p.26)

A més, Rafael (2008) complementa l'afirmació anterior quan diu: "Vygotsky manté la important funció dels adults i companys, atès que creia que el desenvolupament cognoscitiu passa a partir de les converses i intercanvis que el nen sosté amb membres més coneixedors de la cultura, adults o companys més capaços" (p.25). D'aquesta manera, en el projecte ens nodrirem d'aquelles persones que formen part d'aquesta experiència o la tenen molt pròxima amb els seus coneixements sobre el tema, de la qual es nodrirà d'aprenentatge el nostre alumnat.

Quant a la metodologia de l'aprenentatge basat en projectes (ABP), Casanova (2018) ens afirma que aquesta permet a l'alumnat ser protagonista del procés ensenyança-aprenentatge en el moment en el qual comencem a investigar dins de l'aula, deixant de banda les sessions magistrals. Aquest fet es vorà potenciat per la motivació de que el projecte gire entorn del patrimoni local.

"La riquesa que el patrimoni cultural aporta a les societats és tan innegable com la fragilitat que aquest posseeix i l'amenaça que sempre planeja sobre ell. La seua conservació depèn en gran manera de la valoració que la societat faça del mateix i per això, és clau l'acció educativa." (Casanova, 2018, p.80)

4. DESENVOLUPAMENT DEL TREBALL

Aquest treball serà de tipus professionalitzador, de manera que he creat una programació adreçada a l'àrea de Ciències Socials per tal de treballar el projecte "L'aprenentatge de les tradicions en el temps en Vila-real". Aquest projecte està compost per tres tradicions o continguts: la matxà de Sant Antoni; Vila-real, carta pobla i Jaume I; i les caperulles a la Setmana Santa. L'ordre a seguir per a treballar-les serà la cronologia anual de la seua celebració i el plantejament proposat constarà d'un treball previ a la celebració vivencial en el poble per tal de poder entendre de manera visual allò que hem fet a classe; la tradició de les caperulles serà treballada prèviament i posteriorment a la festivitat per poder enllaçar conceptes.

Els destinataris i destinatàries de l'acció són un grup de 20 alumnes de 5è d'Educació Primària d'una escola pública de la localitat de Vila-real, i majorment s'organitzaran en 4 grups de 5 persones per a la realització de la gran part de les activitats, en les quals es treballarà en grups cooperatius i de manera indagatòria. Les activitats estan pensades per adreçar-nos a un treball interdisciplinari amb les assignatures d'arts, valencià i música; la duració de les sessions serà diferent depenent de les necessitats de les activitats i la seua unió.

Els objectius didàctics d'aquest treball són:

1. Conèixer les tradicions i la cultura local del passat.
2. Comprendre la transformació del passat i el pas del temps.
3. Promoure la tradició oral i l'aprenentatge actiu.
4. Connectar amb la família, el poble i les seues costums.

A. La matxà de SANT ANTONI

La primera tradició a treballar segons el nostre ordre cronològic és la matxà de Sant Antoni (16 de gener), amb una ubicació anterior a aquesta data.

L'espai principal per a la realització de les activitats serà l'aula ordinària, que disposa de pissarra, un ordinador propi i tauletes electròniques per l'alumnat.

Els estàndards d'aprenentatge a aconseguir mitjançant aquest contingut són:

- A. 5tCCSS.BL1.2: Obtindre informació de fonts variades i organitzar-la utilitzant diversos procediments, com ara l'elaboració d'esquemes, resums o mapes conceptuals emprant algunes ferramentes informàtiques.
- B. 5tCCSS.BL1.5: Mostrar iniciativa per a actuar de manera eficaç per a desenrotllar activitats conjuntes en la planificació, proposant idees constructives, escoltant les dels altres, animant a la participació i l'esforç de cada un per a aconseguir objectius comuns, reconeixent les seues aportacions, dialogant per a superar discrepàncies i fomentant el valor de la convivència.

C. 5tCCSS.BL4.3: Utilitzar fonts diverses com textos, reproduccions d'obres d'art, edificis històrics per a establir fets a partir de preguntes i deduccions sobre els canvis experimentats per les societats, considerant que el passat pot representar-se de diverses formes i en les quals els museus exercixen un paper fonamental per a transmetre l'herència cultural del passat.

SESSIÓ 1

Aquesta sessió estarà composta per les següents 3 activitats, amb una duració total de 3 hores.

1. Què és una tradició? Què cal saber sobre una tradició?

Aquesta activitat tindrà una duració aproximada de 10 minuts, on l'alumnat s'organitzarà de manera individual per a finalment arribar a un comentari global amb el grup classe.

Descripció de l'activitat: Per començar la unitat didàctica, farem dos llistats entre tot el grup classe a la pissarra, de manera que serà l'alumnat qui expose els seus coneixements i concepcions sobre el que són les tradicions, acabant aquesta pregunta amb alguns exemples de tradicions locals (*Santa Caterina, Cavalcada dels reis mags, Sant Antoni, Segon dia de Nadal, Sant Pasqual, Mare de Déu de Gràcia...*).

Una vegada contestada la primera pregunta: Què és una tradició?, es llençarà la segona: Què cal saber sobre una tradició?, on l'alumnat haurà de proposar preguntes, que deuran ser respostes per les tradicions a treballar. Alguns exemples d'aquestes poden ser: *data d'origen, data de celebració, qui l'organitza, símbols, ubicació local de la celebració, rituals, caràcter religiós?...*

2. La matxà de Sant Antoni del Porquet.

Aquesta activitat tindrà una duració aproximada de 10 minuts, on l'alumnat s'organitzarà de manera individual per a finalment arribar a un comentari global amb el grup classe. Els materials que emprarem seran un full per a la lectura individual (vegeu l'annex 1) amb espai per assenyalar, diferents colors (fusta, retoladors, marcadors...)

Descripció de l'activitat: L'activitat consta d'una lectura individual de màxim 3 minuts de duració. Una volta llegida, farem la vista enrere a les qüestions que a l'activitat anterior havíem dit que s'havia de respondre quan parlàvem d'una tradició; es dirà a quines responen, quina és la resposta a la pregunta en eixe cas, si hi ha alguna resposta útil per a la qual no s'havia generat pregunta o si hi ha alguna qüestió proposada per a la qual no s'ha obtés resposta. En tot cas, s'aniran assenyalant en el text amb ajuda de diferents colors.

3. Murals.

La durada de l'activitat serà de 2 hores i mitja, i l'alumnat s'organitzarà en dos grups de 10 persones (s'agruparan el grup 1 i 2, i el grup 3 amb el 4). A més, dins d'aquests grups s'empraran

els rols assignats per als treballs en grup (portaveu, secretari/ària, gestor/a del temps, soroll i entorn, coordinador/a, crític/a), per tant, trobarem dues persones exercint el mateix rol.

Quant als recursos, en el cas de necessitar informació addicional o altres recursos que necessiten, l'alumnat podrà fer servir les tauletes electròniques presents a l'aula. Per al mural es necessitaran llapis, goma, bolígraf, colors de fusta, plastidecors, retoladors, fulls, cartolina i paper continu.

Descripció de l'activitat: Una volta agrupats els grups, u d'ells farà el seu mural representant la tradició amb vinyetes, i l'altre representarà en forma de lapbook, de manera que generarem dues maneres diferents de representació, que posteriorment l'alumnat comentarà a classe. Finalment, aquests murals seran penjats al passadís.

B. Vila-real, carta pobla i Jaume I

La segona tradició la ubicarem al mes de febrer, i serà prèvia a la data d'aniversari de la signatura de la carta poble de Vila-real per Jaume I (20 de febrer).

Aquesta tradició la treballarem tant en l'aula ordinària com a la vila medieval de Vila-real.

Els estàndards d'aprenentatge a aconseguir mitjançant aquest contingut són:

- A. 5tCCSS.BL1.1: Planificar una indagació a partir de preguntes en què amb la guia del docent es relacionen diversos fets socials de l'edat mitjana i de l'edat moderna o que impliquen la interacció entre les dinàmiques del medi natural i l'acció humana referides a Espanya i la Comunitat Valenciana suggerint possibles fonts d'informació i normes de comportament adequades en el cas de les eixides o visites a museus.
- B. 5tCCSS.BL1.4: Elaborar un text informatiu basat en una planificació prèvia on s'indiquen els passos seguits i les conclusions aconseguides mencionant alguns fets en què es basen per mitjà de l'ajuda de TIC i utilitzant una terminologia conceptual adequada.
- C. 5tCCSS.BL1.5: Mostrar iniciativa per a actuar de manera eficaç per a desenrotllar activitats conjuntes en la planificació, proposant idees constructives, escoltant les dels altres, animant a la participació i l'esforç de cada un per assolir objectius comuns, reconeixent les seues aportacions, dialogant per a superar discrepàncies i fomentant el valor de la convivència.
- D. 5tCCSS.BL1.8: Reconéixer la diversitat cultural com a resultat de l'evolució de les societats històriques i les aportacions de les migracions recents i reconéixer i considerar les seues aportacions com un gran enriquiment del nostre patrimoni cultural i artístic, però també plantejar-se com les diferències culturals van donar lloc a situacions de discriminació.
- E. 5tCCSS.BL4.2: Descriure alguns processos i fets històrics de les societats medievals i modernes hispàniques identificant-ne les característiques relatives a l'organització social, econòmica i política i els seus trets culturals, reconeixent les causes dels canvis, les seues conseqüències i la duració dels principals processos històrics d'este període.

F. 5tCCSS.BL4.3: Utilitzar fonts diverses com textos, reproduccions d'obres d'art, mapes històrics, exposicions en els museus, edificis històrics per a establir fets a partir de preguntes i deduccions sobre els canvis experimentats per les societats (medievals i modernes) considerant que el passat pot representar-se de diverses formes i en les quals els museus exerceixen un paper fonamental per a transmetre l'herència cultural del passat.

G. 5tCCSS.BL3.3: Comparar diversos fenòmens migratoris històrics amb els actuals relatius a Espanya i la Unió Europea des del punt de vista de les causes i la regió del seu origen i la de la seua destinació, com ara l'emigració espanyola i europea a Amèrica o l'expulsió dels jueus i moriscos dels territoris de la monarquia hispànica.

SESSIÓ 1

Aquesta sessió estarà composta per les següents 2 activitats, amb una duració total aproximada de 2 hores i mitja. La primera activitat es desenvoluparà a l'aula ordinària i per a la segona activitat ens traslladarem a la vila medieval.

1. Què sé?

La primera activitat de la sessió tindrà una durada aproximada de 25 minuts, per a la qual l'alumnat s'organitzarà en els grups originaris de 5 persones.

Descripció de l'activitat: Una volta organitzats en grups, es repartirà una fitxa per a cada grup (vegeu l'annex 2) amb les següents sis qüestions, que l'alumnat haurà d'intentar respondre per saber els coneixements previs.

Preguntes:

- Què se celebra el 20 de febrer?
- Qui fou Jaume I?
- Què hi havia a Vila-real abans que arribara el rei?
- Per què va escollir aquesta ciutat?
- Com feia per tal que la gent es quedara?
- Quines similituds i diferències hi ha entre la Vila-real de Jaume I i l'actual?

2. Una ruta per la Vila-real medieval

Aquesta activitat tindrà una durada aproximada de 2 hores entre trasllats i la ruta, i l'alumnat realitzarà aquesta ruta amb el grup classe. Serà la continuació de les preguntes anteriors, a partir de les quals l'alumnat se situarà en la temàtica. Per a la ruta comptarem amb diverses explicacions per a les diferents parades, podent així comprendre el seu significat i ús en la vila medieval.

Descripció de l'activitat: El punt de partida de la ruta serà la plaça de la vila, ubicada en el centre de la localitat, eix vertebrador de la Vila-real de Jaume I, i recorrerem els següents 6 punts:

- L'ANTIGA PLAÇA DE LA VILA.

Es farà la pregunta que ja s'havia formulat a la fitxa, ara en veu alta, a l'alumnat: Abans de l'arribada de Jaume I què creieu que havia ací? Gent dispersa en alqueries (alqueria: casa de labors tant agrícoles com ramaderes originària d'al-Àndalus. A vegades també està formada per un conjunt d'aquestes construccions situades lluny d'una població.).

Activitat: amb un mapa actual de la localitat i el mapa de Martí de Viciano (vegeu l'annex 3), l'alumnat haurà de traçar els límits anteriors en el mapa amb data contemporània.

- EDIFICIS DE L'ÈPOCA: CARRER MAJOR

L'ajuntament ha canviat de lloc recentment (mostrar imatges de la plaça amb l'estàtua de Jaume I enmig), també trobem l'hostal del rei (estava en el camí reial, on descansava la reialesa en el seu trajecte, ací va morir una reina, Maria de Luna, l'any 1406).

- BARRI JUEU I RAVAL DE VALÈNCIA (ara del Carme)

Es farà la pregunta: per què creiem que a aquesta ciutat conviuen persones de diferents religions i procedència?. aquesta mescla cultural suposaria beneficis?

Activitat: per veure com eren d'imprescindibles tots els habitants de la localitat i el que necessitava el rei d'ells, l'alumnat s'organitzarà en els seus grups cooperatius, a un grup se li indicarà com fer una muralla, el segon grup tindrà aigua, el tercer grup tindrà argila i el quart grup tindrà terra. D'aquesta manera, per construir aquesta "muralla" seran essencials els quatre grups, ja que en cas de faltar un no podrà desenvolupar-se la construcció.

Aquesta serà una proposta significativa amb l'objectiu de fer reflexionar l'alumnat, fent d'exemple per a una millor comprensió.

- AVINGUDA LA MURÀ

Farem una volta per la muralla i observarem el que queda de la construcció de la muralla (hi ha restes de la muralla enmig d'algunes cases), que es va fer amb caixons d'un metre aproximat i amb diferents materials, per tal de protegir la localitat i ordenada pel rei.

- TORRE MOTXA

Visitarem l'única torre en peu, que ha sigut conservada i restaurada pel record, que està ubicada al sud-est de la muralla, sent d'aquesta manera la torre funcional per a la comunicació amb les viles de Borriana i Nules.

- PUNT FINAL: PLAÇA JAUME I

En aquesta ubicació podrem veure la recent ubicació de l'estàtua del rei, comentada anteriorment en la plaça de la vila i per a la qual s'ha creat aquesta plaça.

SESSIÓ 2

La segona sessió constarà d'una activitat a la qual se li dedicaran 4 hores i en la qual l'alumnat s'organitzarà amb els seus grups de treball cooperatiu.

1. Elaborem la nostra auca

L'espai a emprar serà l'aula d'arts i els materials que necessitarem seran llapis, goma, pintura de diferents colors, pegament i cel·lo de doble cara, fulls per a temperes de mida A4 i paper continu sobre el qual pegar les vinyetes.

Descripció de l'activitat: De forma grupal amb el grup classe llegirem l'auca (història pictòrica pròpia de la cultura catalana, en aquest cas per representar un esdeveniment històric) originària de Vicente Fausto i Quique (vegeu l'annex 4), sent aquest el punt de partida per poder formar posteriorment els requadres de les vinyetes de l'auca, de forma coordinada amb les assignatures de valencià i arts, en el cas d'aquesta última assignatura, seguint el corrent artístic corresponent, portant aquesta auca al nostre terreny, encara que mantenint el seu missatge.

Els passos a seguir seran:

1. Assignació de la vinyeta (una vinyeta a cada alumne/a), esbós i pintura amb temperes.
2. Escripció del text.
3. Sorteig per escollir qui és quin personatge, fotografia de les cares, impressió de les fotografies, pegar.
4. L'alumnat ordenarà les vinyetes resultants.
5. Finalment, l'auca serà col·locada davant de l'aulari del grup.

SESSIÓ 3

Aquesta sessió final per a la tradició constarà únicament d'una activitat, la qual es realitzarà a l'aula ordinària i serà la cloenda per observar els fruits del procés d'aprenentatge.

1. I ara, què he après?

Aquesta activitat tindrà una duració aproximada de 40 minuts, en els quals l'alumnat s'organitzarà en els grups cooperatius de 5 persones.

Descripció de l'activitat: Amb el mateix material de l'activitat 1 de la primera sessió (vegeu l'annex 2), ara s'haurà de respondre grupalment amb els continguts apresos, de manera que veurem l'evolució i procés d'aprenentatge, i compararem finalment amb les concepcions prèvies. Per acabar, pegarem la fitxa amb les noves respostes damunt de la fitxa vella, fent que s'òbriga en forma de porta i es puguin llegir les diferències. A més, compararem amb el grup classe allò que hem escrit tant abans i després.

C. Les caperulles, Setmana Santa.

La tercera i última tradició a treballar segons el nostre ordre cronològic és la Setmana Santa, encara que concretament ens basarem en les caperulles. La sessió 1 serà prèvia a la celebració i les sessions 2, 3 i 4 seran posteriors.

L'espai principal per a la realització de les activitats serà l'aula ordinària.

Els estàndards d'aprenentatge a aconseguir mitjançant aquest contingut són:

- A. 5tCCSS.BL1.5 Mostrar iniciativa per a actuar de manera eficaç per a desenrotllar activitats conjuntes en la planificació, proposant idees constructives, escoltant les dels altres, animant a la participació i l'esforç de cada un per a aconseguir objectius comuns, reconeixent les seues aportacions, dialogant per a superar discrepàncies i fomentant el valor de la convivència.
- B. 5tCCSS.BL1.8 Reconèixer la diversitat cultural com a resultat de l'evolució de les societats històriques i les aportacions de les migracions recents i reconèixer i considerar les seues aportacions com un gran enriquiment del nostre patrimoni cultural i artístic, però també plantejar-se com les diferències culturals van donar lloc a situacions de discriminació.

SESSIÓ 1

Aquesta primera sessió està composta per 2 activitats. Entre les dues hi haurà una duració de 50 minuts.

1. Què coneixem?

La primera activitat tindrà una duració de 15 minuts, i l'alumnat s'organitzarà en els grups cooperatius.

Descripció de l'activitat: Conjuntament, anotarem a la pissarra alguna de les característiques que coneixem de la processó de setmana santa on intervenen les caperulles. Després, es faran les següents preguntes:

- Per què creem que és tan important per a la localitat i per a la província aquest acte tradicional i característic nostre?,
- Què la diferència dels actes de les localitats veïnes?
- Creieu que és una tradició familiar?

2. Colors

Aquesta activitat la començarem en aquesta primera sessió i tindrà una duració de 35 minuts, però la deixarem inacabada per poder reprendre-la a la propera sessió, per tal que l'alumnat pugui recollir la informació necessària fora de l'aula. L'alumnat s'organitzarà en parelles, i per a portar a terme la recerca d'informació podran emprar tauletes electròniques i revistes (a l'aula) i preguntar a persones externes a l'escola. Altres recursos materials a utilitzar podran ser colors de fusta, plastidecors, retoladors i fulls blancs per fer la caperulla.

Descripció de l'activitat: Primerament, mencionarem que hi ha 10 confraries, cadascuna amb els seus corresponents colors. La mestra exemplificarà amb la primera confraria, coincidint amb el fet que és la més important en l'àmbit històric de les confraries locals, la Puríssima Sang. A cada parella li serà assignada una confraria, i se li recomanarà assistir a les caperulles o bé Dimecres Sant o bé Divendres Sant, identificar-la amb els seus colors, investigar el significat d'aquests.

El que farem en aquesta primera sessió serà recercar els colors de la nostra confraria i pintar una paperina cada membre de la parella representant la caperulla, que a la següent sessió exposaran davant la classe juntament amb el significat dels colors.

Llistat de les confraries:

- *M.I Confraria de la Puríssima Sang i Verge de la Soledat*
- *Germandat Franciscana de Terra Santa*
- *Venerable Confraria del nostre Pare Jesús Natzaré i Maria Santíssima de la Caritat*
- *Germandat de la Santa Faç*
- *Confraria de Santa Maria Magdalena*
- *Confraria del Santíssim Crist de l'Hospital*
- *Venerable Ordre Tercera del Carmen*
- *Germandat de la Santa Creu i de la Verge de les Angústies*
- *Confraria de la Verge dels Dolors*
- *Germandat del Sant Sepulcre*

SESSIÓ 2

La segona sessió tindrà una durada aproximada d'una hora; la començarem amb les exposicions de la recerca de la sessió anterior (màxim 3 minuts per confraria, 30 minuts en total) i la continuarem amb la següent activitat.

1. Preparem l'entrevista

Per a aquesta activitat de 30 minuts de duració l'alumnat s'organitzarà seguint els grups cooperatius. Els materials que necessitarem seran fulls en blanc, llapis i goma.

Descripció de l'activitat: Grupalment, crearem una bateria de preguntes per grups, que posteriorment dirigirem als nostres convidats, una àvia i un net, confreres de la Puríssima Sang, amb l'objectiu de conèixer com és aquesta herència familiar, orígens, per què van començar, què senten, experiències... Prèviament, aquestes preguntes seran comentades en el grup classe per buscar millores, i finalment passades pel filtre dels companys dels altres grups i de la mestra.

SESSIÓ 3

Aquesta sessió tindrà una durada aproximada de 50 minuts i estarà formada per una activitat.

1. L'entrevista

L'alumnat s'organitzarà en els grups originaris de 5 persones dins de l'aula ordinària. A la sessió intervindran dos confreres de la Puríssima Sang (una àvia i un net) com vam mencionar a la sessió anterior.

Descripció de l'activitat: Amb els convidats a l'aula, formularem les preguntes creades prèviament i escoltarem la forma de transmetre les tradicions de generació en generació, a més de contar-los les concepcions que teníem anteriorment i com han canviat en el nostre procés d'aprenentatge. Finalment, escoltarem alguna anècdota dels nostres convidats.

SESSIÓ 4

L'última sessió de la tradició estarà formada per una activitat de 50 minuts de duració.

1. Tamborà

L'alumnat s'organitzarà en el grup classe, i els recursos que s'empraran seran instruments de percussió casolans elaborats amb anterioritat per a altra tasca. L'espai on es realitzarà la tamborà serà al pati escolar.

Descripció de l'activitat: Com a cloenda per a la unitat, transversalment amb l'assignatura de música s'organitzarà una tamborà, part característica de la Setmana Santa on tindrem bombos i tambors. Primer assajarem, i finalment ens acomiadarem amb la versió definitiva que gravarem.

SESSIÓ FINAL DEL PROJECTE

A l'última sessió aprofitarem per fer la tasca d'avaluació mitjançant la ferramenta plickers (vegeu l'annex 5), encara que dins de les puntuacions se li donarà major valor a totes les tasques dutes a terme fins al moment i que s'avaluaran mitjançant una graella, que mostra el recull de l'avaluació contínua, per observació i recopilació de materials (tant individuals com grupals), tenint-se en compte també la participació diària i el comportament.

La puntuació d'activitats serà la següent, una graella per a cadascuna de les tradicions: treball autònom 5 punts, treball en grup 3,5 punts i rols 1,5 punts. Aquests valors seran puntuats sobre 9, sent la prova final "plickers" la que completarà la puntuació final amb un valor d'1 punt.

GRAELLA D'AVALUACIÓ

**TREBALL
AUTÒNOM**
(MÀXIM 5 PUNTS)

HA APORTAT AMB EL SEU TREBALL INDIVIDUAL EN UNA O MENYS ACTIVITATS. (ENTRE 0 I 0,5 PUNTS)

HA APORTAT AMB EL SEU TREBALL INDIVIDUAL EN ALMENYS LA MEITAT DE LES ACTIVITATS. (ENTRE 0,5 I 2 PUNTS)

HA APORTAT AMB EL SEU TREBALL INDIVIDUAL EN TOTES LES ACTIVITATS. (2,5 PUNTS)

NO COMPRÈN EL QUE S'ESTÀ TREBALLANT. (ENTRE 0 I 0,5 PUNTS)

COMPRÈN EL QUE S'ESTÀ TREBALLANT. (ENTRE 0,5 I 2 PUNTS)

DOMINA ELS CONTINGUTS TREBALLATS. (2,5 PUNTS)

**TREBALL EN
GRUP**
(MÀXIM 3,5 PUNTS)

LA SEUA INTENCIÓ DE TREBALL EN EL GRUP HA SIGUT POCA O MOSTRA POC D'INTERÈS. (ENTRE 0 I 0,7 PUNTS)

ESTÀ EN PROCÉS D'ADAPTACIÓ AL GRUP, LES SEVES APORTACIONS VAN AUGMENTANT I MOSTRA ESFORÇ. (ENTRE 0,7 I 2,7 PUNTS)

LA SEUA ADAPTACIÓ AL GRUP HA SIGUT BONA I S'ESFORÇA PER MILLORAR I CONTINUAR APORTANT. (3,5 PUNTS)

ROLS
(MÀXIM 1,5 PUNTS)

EL SEU ROL EN EL GRUP NO HA SIGUT ACOMPLIT. (ENTRE 0 I 0,5 PUNTS)

S'ESFORÇA PER MILLORAR I CONSTRUIR LES SEVES RESPONSABILITATS ATORGADES PEL SEU ROL EN EL GRUP. (1 PUNT)

COMPLEIX TOTALMENT LES SEVES RESPONSABILITATS ATORGADES PEL SEU ROL EN EL GRUP. (1,5 PUNTS)

5. CONCLUSIONS

Amb tot açò crec que podem aconseguir apropar-nos a la cultura local del nostre poble i, per tant, a les persones que el formen, sabent que es tracta majorment de tradicions que pertanyen a la transmissió oral i que han anat evolucionant en el temps.

Com bé sabem, els recursos patrimonials formen recursos educatius motivadors i educadors, i que al mateix mateix recullen les aportacions culturals i comprenen com a fonamental la preservació, conservació i creació del patrimoni cultural, alhora que són testimonis de les experiències humanes al llarg del temps. De vegades ens centrem en voler conèixer coses llunyanes a nosaltres, però per poder anar més enllà primer hauríem de conèixer allò que ens envolta, i dins dels possibles, és una gran oportunitat per eixir al carrer i apropar-nos a les seues gents, o preguntar a les famílies, que encara que no siguen de la localitat, poden aportar la seua part contant-nos les semblances i diferències que troben amb els seus llocs d'origen. A més, sembla més factible entendre coses properes per la possible relació que puguem crear amb l'entorn conegut, i a partir d'aquest poder estimar el que tenim al nostre voltant, a la nostra localitat.

Fent el present treball m'he adonat que la informació no està a l'abast de tothom que vulga accedir-hi, els testimonis orals són més que importants, podríem dir que són fonamentals, ja que sense l'ajuda d'aquests haguera sigut molt complicat desenvolupar el treball. Per tant, tornant a mencionar el que deia González (2007), considerem que hi ha una manca de facilitats per part de l'administració, que al seu torn segueix quedant-se en la part superficial de les festivitats quan no enregistra aquestes petjades que ens permeten apreciar els canvis en el temps. En el moment en el qual no es troba el que s'està buscant, crec que sorgeix la necessitat de traslladar aquestes paraules provinents de l'oralitat a format en paper, per exemple a les biblioteques locals, on tant joves com vells puguen acudir per ser coneixedors.

A partir de treballar mitjançant aquest projecte he après molt sobre la meua localitat, i espere poder contrastar en els anys vinents aquesta proposta amb els resultats obtinguts. En el cas de no treballar en la meua localitat, també em semblaria una bona opció poder aprendre d'aquesta evolució temporal d'altres pobles, podent conèixer les seues arrels i parlant amb la seva gent.

Pense que amb el present projecte podem arribar a crear un vincle, en el moment en el qual eixim d'allò quotidià i de la zona de confort o superficial per poder anar més enllà, gaudint de les ciències socials i el que comporta el seu estudi, arribant a estimar-lo i traslladant aquest sentiment des dels mestres cap a l'alumnat, que en gran part és l'objectiu de la nostra professió.

6. BIBLIOGRAFIA

- Ballart, J. (2001). *El patrimonio histórico y arqueológico: valor y uso*. Ariel, Barcelona.
- Casanova, E., Arias, L., & Egea, A. (2018). “La metodología por proyectos como oportunidad para la introducción de la historia y el patrimonio en las aulas de Educación Infantil”. *Contextos educativos: Revista de educación*, 22, 79-95.
- Cuenca, J.M. (2014). “El papel del patrimonio en los centros educativos: hacia la socialización patrimonial”. *Tejuelo. Didáctica de la Lengua y la Literatura*, 19, 76-96.
- Fortea, M.A. (2019). *Metodologías didácticas para la enseñanza/aprendizaje de competencias*. Colección: Materiales para la docencia universitaria, 9. Castelló, Universitat Jaume I.
- González, N. (2007). *L'ús didàctic i el valor educatiu del patrimoni cultural*. Recuperat de <https://ddd.uab.cat/pub/tesis/2006/tdx-1203107-152459/ngm1de1.pdf>
- Johnson, D. i altres. (1999). *El aprendizaje cooperativo en el aula*. Paidós, Buenos Aires.
- Lowenthal, D. (1998). “La fabrication d'un héritage”, en D. Poulot (Ed.), *Patrimoine et Modertiné*. L'Harmattan, Paris, 107-127.
- Pitarch, T. (2007). *Jaume I, fundador de Vila-real i del Regne de València*. Recuperat de <http://ccsocials.blogspot.com/2007/10/jaume-i-fundador-de-vila-real-i-del.html>
- Rafael, A. (2008). *Desarrollo Cognitivo: Las Teorías de Piaget y de Vygotsky*. Recuperat de http://www.paidopsiquiatria.cat/FILES/TEORIAS_DESARROLLO_COGNITIVO_0.PDF
- Sibony, D. (1998). “Le patrimoine. Un lieu d'être autrement”, en J. Le Goff (Ed.), *Patrimoine et passions identitaires*, Fayard, Paris, 33-41.
- Soy SNTE. (2019). *Tradiciones en la escuela: su importancia y utilidad en el aula*. ActivistaSNTE. Recuperat de <https://soysnte.mx/articulos/tradiciones-en-la-escuela-su-importancia-y-utilidad-en-el-aula>

7. ANNEXOS

ÍNDEX D'ANNEXOS

ANNEX 1. Text per a la tradició de la matxà de Sant Antoni.	24
ANNEX 2. Material en forma de fitxa per a la tradició de la carta pobla, Jaume I.	25
ANNEX 3. Material per a la ruta per la Vila-real medieval en la tradició de la carta pobla, Jaume I.	27
ANNEX 4. Punt de partida per a la realització de la pròpia auca de l'alumnat en la tradició de la carta pobla, Jaume I.	28
ANNEX 5. Prova final plickers.	29

La matxà de Sant Antoni del porquet

Fa molts molts anys, abans que visqueren els avis dels avis dels nostres avis, va començar en el lloc on ara coneixem com l'Ermitori de la Verge de Gràcia una tradició en honor a Sant Antoni del Porquet, el patró dels animals, llauradors i treballadors de la terra.

Però els inicis no eren aquests, hem d'anar molt més enrere per conèixer aquesta persona, que se li coneix com "del porquet", perquè segons el que diuen, una vegada li va atacar un porc senglar, i un temps després, va aconseguir domesticar-lo, com si fora un porquet. La gent que el coneixia, per aquesta actuació va decidir nomenar-lo protector dels animals, però açò va ocórrer en un lloc prou llunyà de la Vila-real que nosaltres coneixem.

Prou anys més tard, ja va arribar la popularitat del sant al poble, sí, a nosaltres ens va arribar des d'un lloc que es diu Tortosa, a Catalunya, i la vam acollir amb els braços ben oberts, ja que era un sant que protegia els nostres animals. A poc a poc es van anar celebrant actes per celebrar la festivitat amb misses, repartició de llonganissa i panets d'un tipus per als animals i altres per a les persones, i fins i tot traques a l'ermitori; i anys més tard, van passar a ser símbols la llum i el foc, amb una gran foguera feta amb llenya i arena.

L'any 1973, a la nostra localitat es va reprendre la Matxà de Sant Antoni del Porquet; diem reprendre perquè va haver-hi un moment de la història on va desaparèixer durant molts anys. Diuen que va ser perquè la gent havia canviat el treball al camp pel treball a les fàbriques i altres indústries, i, per tant, van deixar de tindre animals a casa i la festa va deixar de tindre importància per a la gent del poble.

Per reprendre-la, la congregació dels Lluïsos va recollir llenya i arena i va tornar a fer foc a la plaça, els panaders van fer molts rotllets, i el cura va beneir tant els rotllets i panets com tots els animals que xiquets i majors van traure als carrers del poble. Açò va ocórrer gràcies al fet que els animals van començar a veure's com animal de companyia i no com a ferramenta de treball.

QUÈ SÉ?

QUÈ SE CELEBRA EL 20 DE FEBRER?

Qui era Jaume I?

QUÈ HI HAVIA A VILA-REAL ABANS QUE ARRIBARA EL REI?

QUÈ SÉ?

PER QUÈ VA ESCOLLIR AQUESTA CIUTAT?

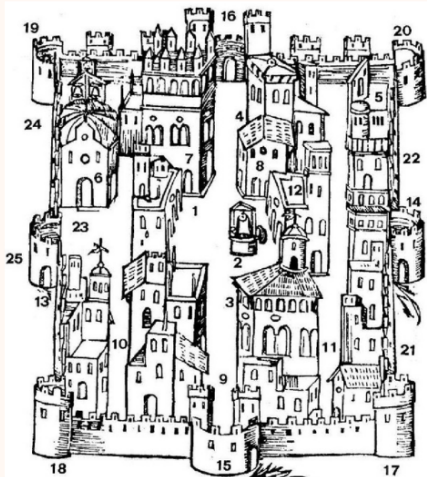
Què feia perquè la gent es quedara?

QUINES SIMILITUDS HI HA ENTRE LA VILA-REAL
DE JAUME I I L'ACTUAL?

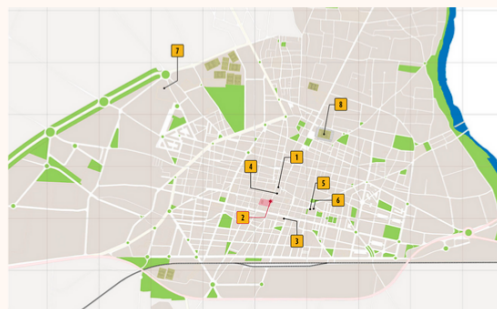
ANNEX 3. Material per a la ruta per la Vila-real medieval en la tradició de la carta pobla, Jaume I.

Nom del grup:

Ajudeu-nos a trobar els límits de les muralles del mapa de Martí de Viciana en el mapa actual de la localitat. Traceu amb retolador la muralla en el mapa actual.

GRAVAT AMB EL PLÀNOL IDEOGRAMA DE LA VILA, DE MATEU DE VICIANA (1564)

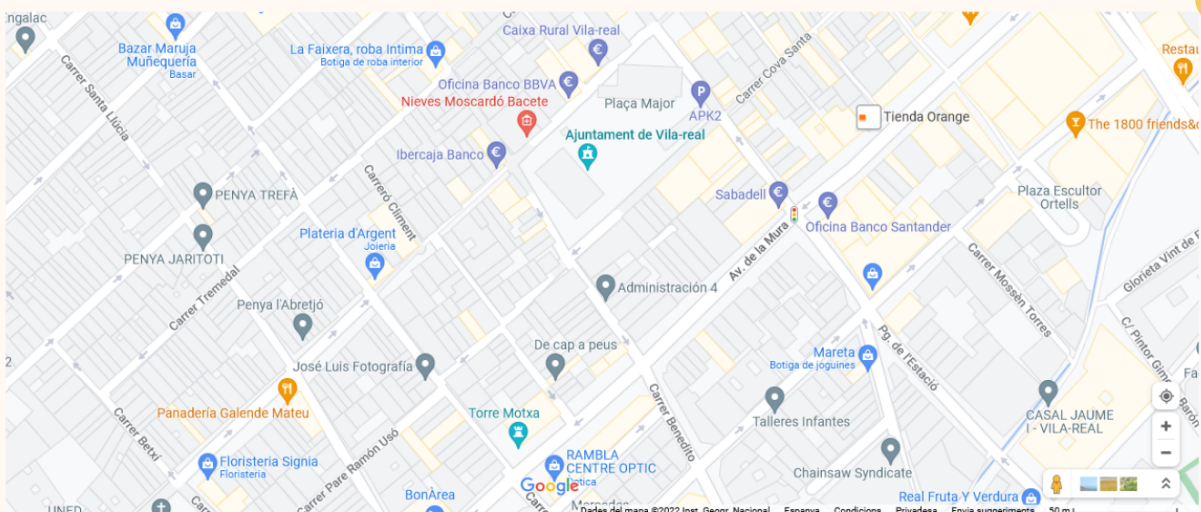

- 1 Vila-real aèria
Vista aèria
- 2 Plaça Major
Centre ciutat
- 3 Auditori Municipal Músic Rafael Beltran Moner
300 m des del centre de la ciutat
- 4 Església major Sant Jaume (arxiprestal)
250 m des del centre de la ciutat
- 5 Basílica de Sant Pasqual exterior
450 m des del centre de la ciutat
- 6 Basílica de Sant Pasqual interior
450 m des del centre de la ciutat
- 7 Miracamp aèria
1,5 km des del centre de la ciutat
- 8 Estadi del Madrigal
1 km des del centre de la ciutat

MAPA ACTUAL DE VILA-REAL (2022),
EXTRET DE LA WEB DE L'AJUNTAMENT

LLEENDA:

1. Plaça Major
2. Pou de la plaça
3. Casa dels Cucaló de Montull
4. Antiga capella de sant Jaume
5. zona de la jueria
6. Església parroquial
7. Hostal del Rei
8. Edifici de la plaça, encara conservat
9. Carrer Major
10. Carrer d'Amunt
11. Carrer d'Avall
12. Casa de la vila
13. Baluard i portal d'Onda
14. Baluard i portal d'enmig
15. Baluard i portal de València
16. Baluard i portal de Castelló
17. Torre Motxa
18. Torre de Martorell
19. Torre d'Alcover
20. Torre d'en Folch Miquel
21. Portal de Borriana
22. Portal de la Sang o "dels jueus"
23. Plaça "xica" o de l'església
24. Fossar de la vila
25. Antuixans o esplanada on se celebrava la fira anual concedida per Jaume I fins al 1730

MAPA ACTUAL DE VILA-REAL (2022) AMPLIAT
EXTRET DE GOOGLE MAPS

AUCA DE LA FUNDACIÓ DE VILA-REAL

EL DIA VINT DE FEBRER (MIL DOS-CENTS SETANTA-QUATRE ERA L'ANY) JAUME I,

REI DE MOLT BONA MEMÒRIA, FUNDAVA LA NOSTRA VILA, ESCOLTEU LA NOSTRA HISTÒRIA.

EL TERME EL VA CONFORMAR AMB UN TROS DE BORRIANA ENTRE NULES I EL MILLARS.

MANA A SALOMÓ VIDAL, QUE REPARTIRA LA TERRA TRACTANT LA GENT PER IGUAL.

I AMB LA TERRA ENS VA DONAR LES AIGÜES QUE, DE RONENT, BAIXAVEN CAP A LA MAR.

PER LA VOLLUNTAT DEL REI, JA VAM NAIXER POBLE LLIBRE NASCUT DE MOLT BONA LLET.

PER PODER-NOS GOVERNAR SENSE TRAVES NI SENYORS QUE ENS VOLGUEREN DOMINAR.

I PODER, BEN LLIBREMENT, FER SENTIR LA NOSTRA VEU A LES CORTS I AL PARLAMENT.

COM NINGÚ NO MANARIA DE NOSALTRES, SINÓ EL REI, "VILA" I "REAL" ENS DIRIA.

ELS NOSTRES AVANTPASSATS, VINGUTS AMB EL REI EN JAUME, EREN LLAURADORS HONRATS,

RAMADERS I ARTESANS, CARNISSERS I MOLINERS, MASOVERS I VILATANS.

VAN HAVER DE TREBALLAR DURAMENT, DE SOL A SOL, PER FER HORTA D'UN SECAR

PLE DE ROQUES I ESBARZERS ON A FORGA DE SUORS PLANTARIEN TARONGERS.

DE LA VILA ES EL PARLAR QUE PARLAVA EL REI EN JAUME QUAN EL POBLE VA FUNDAR.

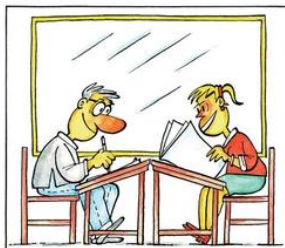
ES LA BANDERA EL SENYAL DEL NOSTRE ORIGEN HISTÒRIC EN LA VOLLUNTAT REIAL.

L'ESCUT AMB ROURE I LLORER, LES BARRES I LA CORONA, RECORD DE JAUME I.

D'AQUELLS PRIMERS POBLADORS, ARTESANS O RAMADERS, ESCRIVENTS O LLAURADORS,

QUE FOREN CAPDAVANTERS, EN SOM CONTINUADORS, I HEREUS LEGÍTIMS I VERS.

PER AIXÒ, CADA FEBRER RECORDEM EL FUNDADOR, EL BON REI JAUME I,

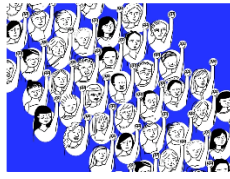
REI DE MOLT BONA MEMÒRIA, FUNDADOR DEL NOSTRE POBLE I CAP DE LA NOSTRA HISTÒRIA.

ANNEX 5. Prova final plickers.

A continuació podem veure les diferents preguntes que es desenvoluparan mitjançant la ferramenta plickers, en forma de test i vertader/fals. Per a poder dur a terme l'activitat, a més de comptar amb una pantalla gran, cada alumne/a necessitarà una cartolina pròpia que servirà per enregistrar les respostes a la mestra, que al seu torn utilitzarà un dispositiu electrònic (mòbil o tauleta) amb càmera.

<p>Les tradicions les podem trobar...</p> <p>☐ A En escrits ☐ B Per mitjà de la gent local ☐ C Per herència familiar ☒ D Totes les respostes són correctes</p>	<p>La Matxà de Sant Antoni a Vila-real...</p> <p>☐ A Sempre s'ha celebrat igual ☒ B Ha evolucionat en el temps ☐ C Sempre ha tingut com a participants mascotes ☐ D Només ha tingut el ramat com a participant</p>
<p>El 20 de febrer celebrem a Vila-real...</p> <p>☐ A La festivitats de Santa Caterina ☐ B La signatura de la Carta Pobra per Jaume I ☐ C La fundació de Vila-real ☒ D B i C són correctes</p>	<p>Les tres tradicions (Sant Antoni, la fundació de Vila-real i les caperulles a la Setmana Santa) comparteixen...</p> <p>☒ A El caràcter religiós ☐ B Totes són una desfilada cristià ☐ C No tenen res en comú</p>
<p>La festivitats més antiga és...</p> <p>☐ A La Matxà de Sant Antoni ☒ B La signatura de la Carta Pobra per Jaume I ☐ C Les caperulles ☐ D Totes es creen alhora quan es va crear la ciutat</p>	<p>Sols hi ha una única i correcta manera d'entendre i aprendre les tradicions</p> <p>☐ A Vertader ☒ B Fals</p>

Les dones sempre han pogut formar part de les confraries de Setmana Santa

- A Sí, sempre han tingut els mateixos drets
- B Sí, encara que no sempre han tingut els mateixos drets
- C No, van haver de passar uns anys fins que van poder

Quan el rei Jaume I va arribar, les muralles ja estaven fetes, sols va haver de buscar nous pobladors

- A Vertader
- B Fals

Les tradicions segueixen vives gràcies a...

- A Les persones que les transmeten
- B Les persones que les practiquen
- C Les persones que volen conèixer-les
- D Totes les respostes són correctíssimes

La tradició que més m'ha agradat conèixer ha sigut...

- A La Matxà de Sant Antoni
- B Carta Pobla i Jaume I
- C Les caperulles, Setmana Santa